

1

TALIANČINA
 (-: U Ruksaka :-)
 www.ruksak.sk

Pracovná (postupne doplňovaná) verzia
 môjho osobného študijného slovníka.
 = aktualizované 27.10.2017 =

La natura, il paesaggio

Príroda, krajina

il mondo		svet
la terra		zem, hlina, krajina, pevnina
il suolo		pôda
il paese		krajina, dedina, mestečko
il paesaggio		krajina (jej charakteristika), scenéria
il carattere del paesaggio		charakter krajiny, krajinný ráz
il paesaggio montano		horský terén
la città		mesto
la campagna		vidiek
la località		lokality, miesto, oblasť
il territorio		teritórium, územie, oblasť
il territorio del paese		chotár
il parco		park
il parco nazionale		národný park
la riserva naturale		prírodná rezervácia
l'area protetta	<i>f.</i>	chránené územie
l'ambiente	<i>m.</i>	prostredie, okolie
l'ambiente naturale	<i>m.</i>	prírodné prostredie
il terreno		terén, zem, pôda, pozemok
il luogo		miesto, krajina
il posto		miesto
il posticino		miestečko
la natura		príroda
le bellezze della natura		krásy prírody
i leggi naturali	<i>(pl.)</i>	prírodné zákony
l'animale	<i>m.</i>	živočích, zvieratá
la pianta		rastlina, bylina, sadenica
la pianta acquatica		vodná rastlina
il vegetale		rastlina
l'albero	<i>m.</i>	strom
la protezione della natura		ochrana prírody
la protezione ambientale		ochrana životného prostredia

l'ambientalismo	<i>m.</i>	ekológia, enviromentalizmus
la biodiversità		biodiverzita, biologická rozmanitosť
l'ambientamento	<i>m.</i>	adaptácia, prispôsobenie sa prostrediu

la stagione		ročné obdobie, sezóna
la primavera		jar
l'estate	<i>f.</i>	leto
l'autunno	<i>m.</i>	jeseň
l'inverno	<i>m.</i>	zima

il giorno		deň
la mattina		ráno, dopoludnie
il mezzogiorno		poludnie
il pomeriggio		popoludnie
la sera		večer
la notte		noc
la mezzanotte		polnoc

i punti cardinali	<i>(pl.)</i>	svetové strany
l'est	<i>m.</i>	východ
l'oriente	<i>m.</i>	východ
l'ovest	<i>m.</i>	západ
l'occidente	<i>m.</i>	západ
il nord		sever
il settentrione		sever
il sud		juh
il meridione		juh
il mezzogiorno		juh

il sole		slnko
la luna		mesiac
la stella		hviezda
il pianeta		planéta

l'alba	<i>f.</i>	svitanie, východ slnka, počiatok
l'aurora	<i>f.</i>	úsvit, brieždenie, ranné zore
il chiarore nel cielo		žiara na oblohe
la luce del sole		lúč slnka, slnečný svit
il sorgere del sole		východ slnka
il tramonto del sole		západ slnka
la caduta del sole		západ slnka
il buio		tma, temnota
le tenebre	<i>(pl.)</i>	tma, temnota, temno
la luce		svetlo (žiarenie)
il chiaro di luna		mesačný svit, jas mesiaca

il tempo		počasie, doba, čas
la temperatura		teplota
il grado		stupeň
la nuvolosità		oblačnosť
il vento		vietor
il vento forte		silný vietor, víchrica
la tempesta		búrka (s bleskami)
la tempesta di vento		víchrica
la tempesta di neve		snežná búrka
il temporale		búrka, hromobitie
la bufera		víchrica, kratšia búrka (aj snehová)
la bufera di vento		veterná smršť, víchrica
la bufera di neve		snehová víchrica
il fulmine		blesk
il tuono		hrom
la pioggia		dážď
il rovescio d'acqua		lejak
la goccia		kvapka
l'arcobaleno	<i>m.</i>	dúha
la nuvola		oblak, mrak
la nebbia		hmla
il nebbione		hustá hmla
la foschia		opar, ľahká hmla
la neve		sneh
la valanga		lavína
il gelo		mráz; námraza, poľadovica
la gelata		námraza, poľadovica
la brina		inovať
l'aria	<i>f.</i>	vzduch, ovzdušie
l'aria pura	<i>f.</i>	čistý vzduch, ovzdušie
l'aria sana	<i>f.</i>	zdravý vzduch, ovzdušie
all'aria aperta	<i>f.</i>	<i>pod šírym nebom</i>
in seno alla natura		<i>v lone prírody</i>
in tutto il mondo		<i>na celom svete</i>
la fonte		prameň
il ruscello		malý horský potôčik, potok, tok
il torrente		prudký horský potok, tok, bystrina
il fiume		rieka
il laghetto		jazierko
il lago		jazero
il lago artificiale		umelé jazero

la diga		hrádza, vodná priehrada
la palude		močiar
il mare		more
il mare Adriatico		Jadranské more
il mare Mediterraneo		Stredozemné more
l'oceano	<i>m.</i>	oceán
il serbatoio		nádrž, zásobník (na vodu)
il serbatoio d'acqua		vodojem
la cascata		vodopád
la caduta d'acqua		vodopád
il letto di un fiume		koryto rieky
la foce		ústie (rieky)
la foce a delta		ústie rieky
la foce a estuario		ústie zátoky, lagúna
la laguna		lagúna
l'insenatura	<i>f.</i>	zátoka
il meandro		záhyb, meander, zátočina (rieky)
la baia		záliv, zátoka
la corrente		prúd, tok, prúdenie
la corrente marina		morský prúd
l'immissario	<i>m.</i>	prítok (do rieky/jazera)
l'emissario	<i>m.</i>	výtok, odtok (z jazera)
il flusso		príliv (v mori)
il riflusso		odliv (v mori)
l'onda	<i>f.</i>	vlna
la portata		prietok (vody)
l'isola	<i>f.</i>	ostrov
la penisola		polostrov
la riva		breh
sulla riva		<i>na brehu</i>
sulla riva al mare		<i>na brehu mora</i>
la costa		pobrežie, morský breh; svah
lungo la costa		<i>pozdĺž pobrežia</i>
il lido		pláž, pieskové pobrežie/výstupok
la riviera		pobrežie (k rekreácii), riviéra
la spiaggia		pláž
la spiaggia sabbiosa		piesočná pláž
il lungomare		pobrežná promenáda (okolo mora)
il lungofiume		nábrehie (rieky), poriečie
il lungolago		cesta pozdĺž jazera
la scogliera		útes(y), pobrežné skaly
le scogliere coralline		korálové útesy
lo scoglio		útes, skalisko
la pietra		kameň, skala
la pietra		kamenok
il sasso		kameň, skala

il sassolino		kamenok
la roccia		skala (kus skaly, skalisko)
la sabbia		piesok
<hr/>		
la montagna		vrch, hora, pohorie
le montagne	(pl.)	hory
la cima		vrchol, vrcholok, končiar
il ghiacciaio		ľadovec
il massiccio		horský masív
l'altopiano	m.	náhorná planina
la collina		kopec
la valle		údolie, dolina
la pianura		nížina, rovina
il deserto		púšť
il pendio		svah, stráň, úbočie
il valico		priesmyk
il sentiero		cestička, chodníček
<hr/>		
la cava di pietra		kameňolom
la pietraia		kameňolom, lom, kamenná pláň
la gola		roklina
la caverna		jaskyňa, dutina, priehlbina
la grotta		jaskyňa
la cavità		dutina, priehlbina
il baratro		priepasť, hlbina
il precipizio		priepasť, hlbina
l'abisso	m.	priepasť, hlbina
il sotterraneo		podzemie, suterén
il vulcano		sopka
<hr/>		
il bosco		les
il boschetto		lesík, háj
la boscosità		zalesnenosť, lesnatosť
la foresta		les
l'albero	m.	strom
l'arbusto	m.	krik, ker
la vigna		vinica, vinohrad; (ovečky=ludia)
il vigneto		vinica, vinohrad
il campo		pole
il prato		lúka
il pascolo		pasienok, pastva; pasenie
l'erba	f.	tráva
il fieno		seno
il fienile		senník
la pianta		rastlina
il fiore		kvet

lo sterco

zvieracie lajno, hnoj, trus

lo sterco di vacca	kravské lajno
il letame	hnoj
la tela del ragno	pavučina
il panorama	panoráma, výhľad
la vista	výhľad, rozhľad
il belvedere	výhľad, miesto s výhľadom
la bellezza	krása, pôvab, nádhera
la meraviglia	údiv, úžas
lo splendore	žiara, lesk, nádhera, krása

Che tempo fa?

Aké je počasie?

Fa bel tempo. / Fa caldo. / Fa fresco.

Je pekne. / Je teplo. / Je chladno.

Splende il sole. / Piove. / Nevica. / Tira vento.

Svieti slnko. / Prší. / Sneží. / Fúka vietor.

È nuvoloso. / C'è nebbia.

Je zamračené. / Je hmla.

È soleggiato. / È tempestoso.

Je slnečno. / Je búrkovo/veterno.

È una bella giornata.

Je krásny deň.

Fuori fa buio.

Vonku je tma.

Si fa giorno.

Svitá.

Che tempo! / Che bellezza!

Aké (krásne) počasie! / Aká nádhera!

Il cielo è senza nuvole.

Nebo je bez mrakov.

Era una giornata splendida.

Bol nádherný deň.